

Ajankohtaista eläketurvan kehittämisestä

Työeläkekoulu 14.12.2022

Sinikka Näättsaari
työura- ja eläkeasioiden päällikkö
SAK

SAK

AKAVA

STTK

Vuoden 2017 eläkeuudistus toiminut pääosin odotusten mukaisesti

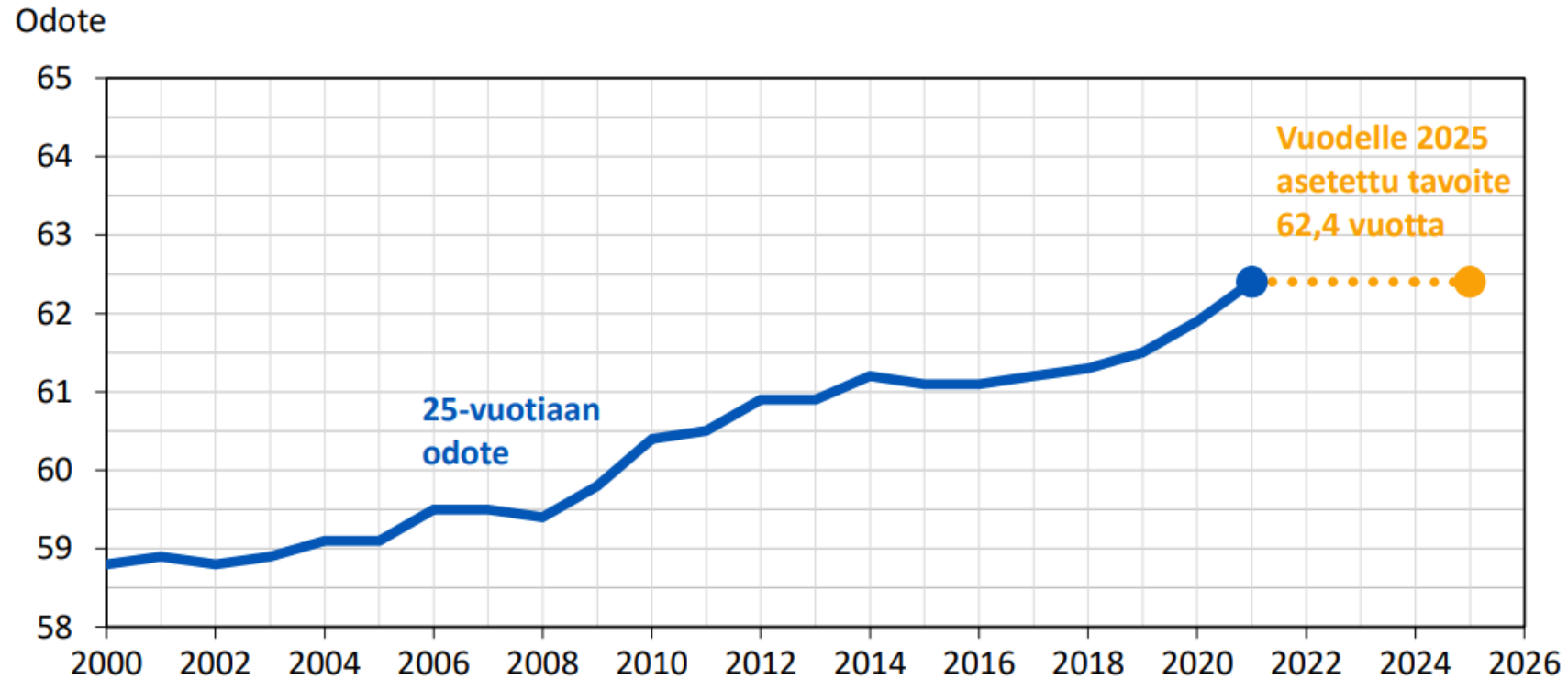
- Eläketurvakeskuksen arvion mukaan työeläkejärjestelmä voi hyvin
 - Eläkeuudistukset toimivat
 - Eläkkeellesiirtymisiässä jopa tavoiteltua parempaa kehitystä
 - Työeläkemenon kasvu on taittunut
- Eläkkeellesiirtymisiän odotteen nousun taustalla
 - Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymisen väheneminen
 - Tätä seurattava, koronan vaikutus?
 - Vanhuuseläkkeelle siirtymisen myöhentyminen vanhuuseläkeiän alarajan korottamisen seurauksena
 - Varhennusvähennyksen ja lykkäyskorotuksen merkitys?

SAK

AKAVA

STTK

Asetettu eläkkeellesiirtymisiän tavoite toteutui vuonna 2021

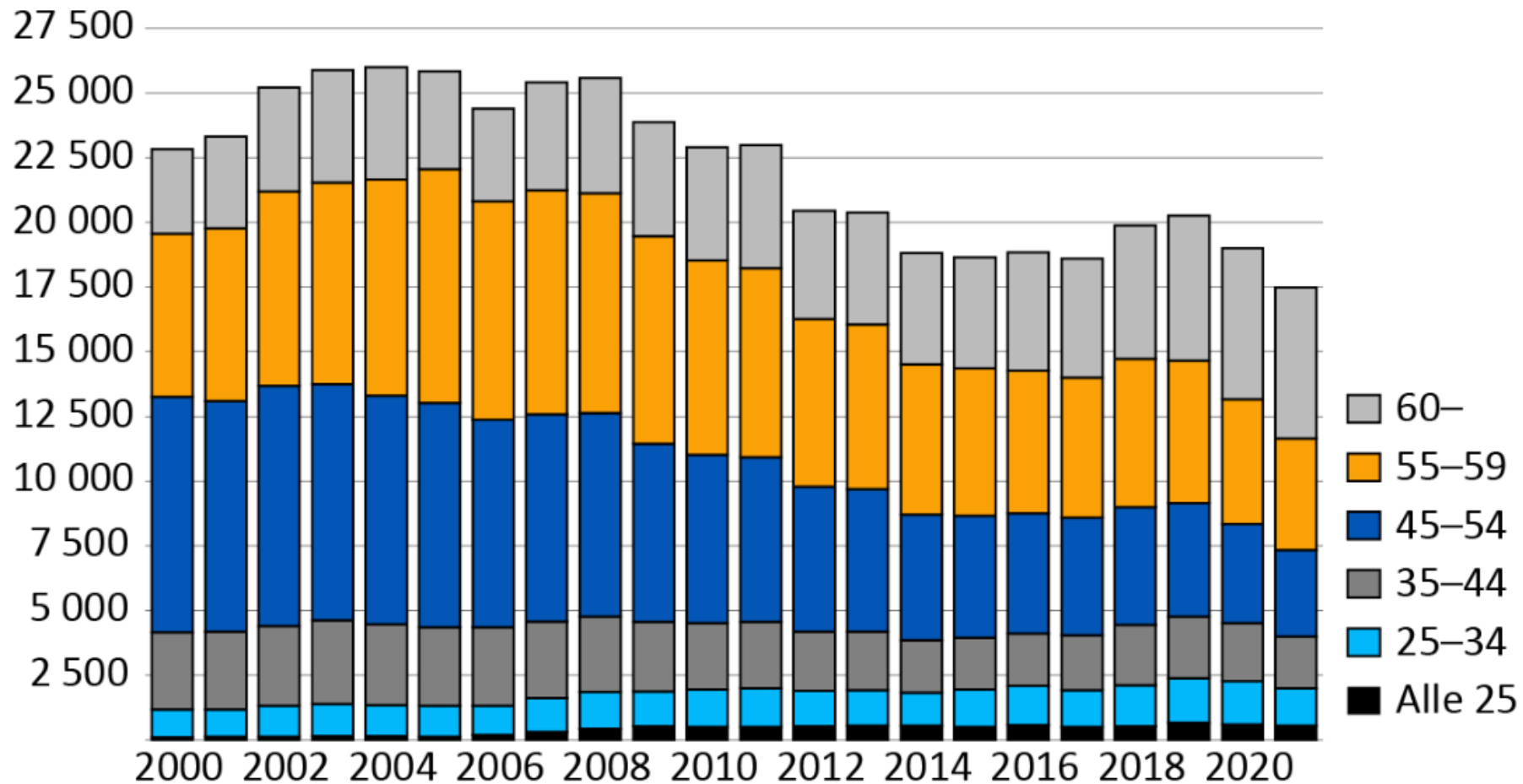
Lähde: Eläketurvakeskus

SAK

AKAVA

STTK

Työeläkejärjestelmästä vuosina 2000–2021 työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet ikäryhmittäin

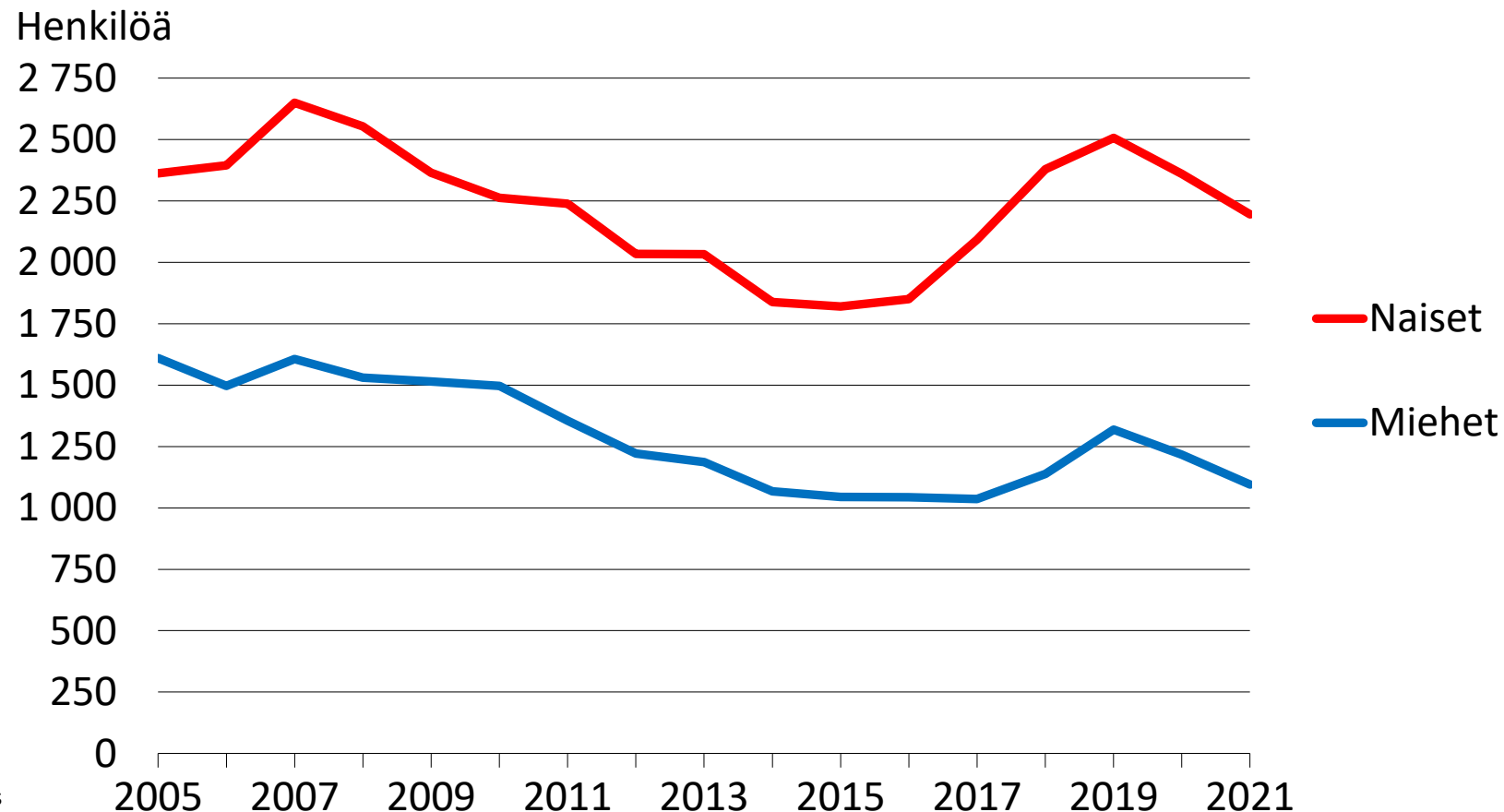
Lähde: Eläketurvakeskus

SAK

AKAVA

STTK

Työeläkejärjestelmästä vuosina 2005–2021 masennuksen perusteella työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet sukupuolen mukaan

Lähde: Eläketurvakeskus

OECD:n arvion mukaan mielenterveyden ongelmat maksavat suomalaiselle yhteiskunnalle noin 11 miljardia euroa vuodessa

Vuonna 2021 Kelan sairauspäivärahaa mielenterveyden häiriön takia sai noin 95 000 ihmistä. Saajien määrä on kasvanut yli 60 % vuodesta 2016.

SAK

AKAVA

STTK

Työelämän kehittämisen tarve kasvaa

- Työkyvyttömyyskustannukset ovat useita miljardeja vuositasolla
 - Merkittävä vaikutus julkiseen talouteen, työllisyyteen, työurien pituuteen ja ihmisten toimeentuloon
- Työikäisten määrä vähenee ja työelämä muuttuu
 - Haasteena väestön ikääntyminen, matala syntyvyyskehitys ja julkisen talouden velkaantuminen
 - Teknologian kehitys muuttaa työnteon tapoja, työnteon muodot moninaistuvat, koulutustaso noussut
- Työuupumus, liiallinen psykososiaalinen kuormitus ja mielenterveysongelmat ovat työelämässä merkittävä haaste
 - Viimeisimmän työolotutkimuksen mukaan 58 % palkansaajista koki vakavan työuupumuksen uhkaa
 - Korona on lisännyt ahdistusta
 - Erityisesti nuorten mielenterveysongelmien lisääntyminen huolestuttavaa

SAK

AKAVA

STTK

Miten työkyvyn tukea voidaan parantaa?

- Työturvallisuus- ja työsuojelulainsäädännön uudistaminen vastaamaan työelämän muutoksia
- Työaikasuojelun parantaminen
 - Digitalisaatio on tuonut jatkuvan tavoitettavuuden vaatimuksen, joka lisää kuormittumista
- Työterveyshuollon kehittäminen
 - Henkisen ja fyysisen kuormittumisen ennaltaehkäisy
- Työkyky ja työhön paluun tukeminen
 - Työn muokkaus ja osittaisen työkyvyn huomioiminen
 - Työnantajien rooli merkittävä

SAK

AKAVA

STTK

Lainsäädäntömuutoksia ja selvityksiä vireillä

- Eläkejärjestelmän pitkän aikavälin laskelmat julkaistiin lokakuussa
 - Laskelma oli positiivisempi arvioiltaan kuin edellinen mutta erityinen huoli on edelleen väestörakenteesta
 - Pitemmän aikavälin haasteena eläkejärjestelmän rahoituksellisen kestävyysparantaminen
 - tarvitaan selvityksiä päätöksenteon tueksi
- Eläkemaksut on sovittu vuodelle 2023
- Vuonna 2022 eduskuntaan annettu useita eläkepoliittisia hallituksen esityksiä: yrittäjän eläkevakuutus (YEL), työkyvyttömyyteen liittyvät toimet ja etuudet, kuntoutus
 - Osasairauspäivärahaa ja kuntoutusta koskeva muutos tulee voimaan 1.1.2023
 - Työkyky- ja kuntoutuskysymykset esillä myös parlamentaarisessa sosiaaliturvakomiteassa
- Myös hallituksen esitykset työurien pidentämisestä: lisäpäivien poistaminen, muutosturvan kehittäminen, pohjoismainen työnhakumalli

SAK

AKAVA

STTK

Työttömyysturvan lisäpäivät

- Työttömyysturvan lisäpäivät poistetaan asteittain v. 2023 alkaen
 - Lisäpäivät poistuvat kokonaan v. 1965 ja sen jälkeen syntyneiltä
- Lisäpäivien tilalle tulossa uusi muutosturvapaketti
 - Oikeus muutosturvakoulutukseen (2 kk palkkaa vastaavasti)
 - Oikeus muutosturvarahaan (1 kk palkkaa vastaavasti)
 - Muutosturvan työllistymisvapaata pidennetään 5-15-25 päivään
- Muutosturvakoulutuksen ja -rahan saamisen edellytykset
 - Työnantaja irtisanonut tuta-irtisanomisperustein
 - Täyttänyt viimeistään irtisanomispäivänä 55 vuotta
 - Ollut viimeistään irtisanomispäivänä yhdenjaksoisesti saman työnantajan palveluksessa vähintään viisi vuotta
 - Rekisteröitynyt työnhakijaksi 60 pv kuluessa irtisanomispäivästä

SAK

AKAVA

STTK

Keskusteluissa vaalien alla eläkkeistä mm.?

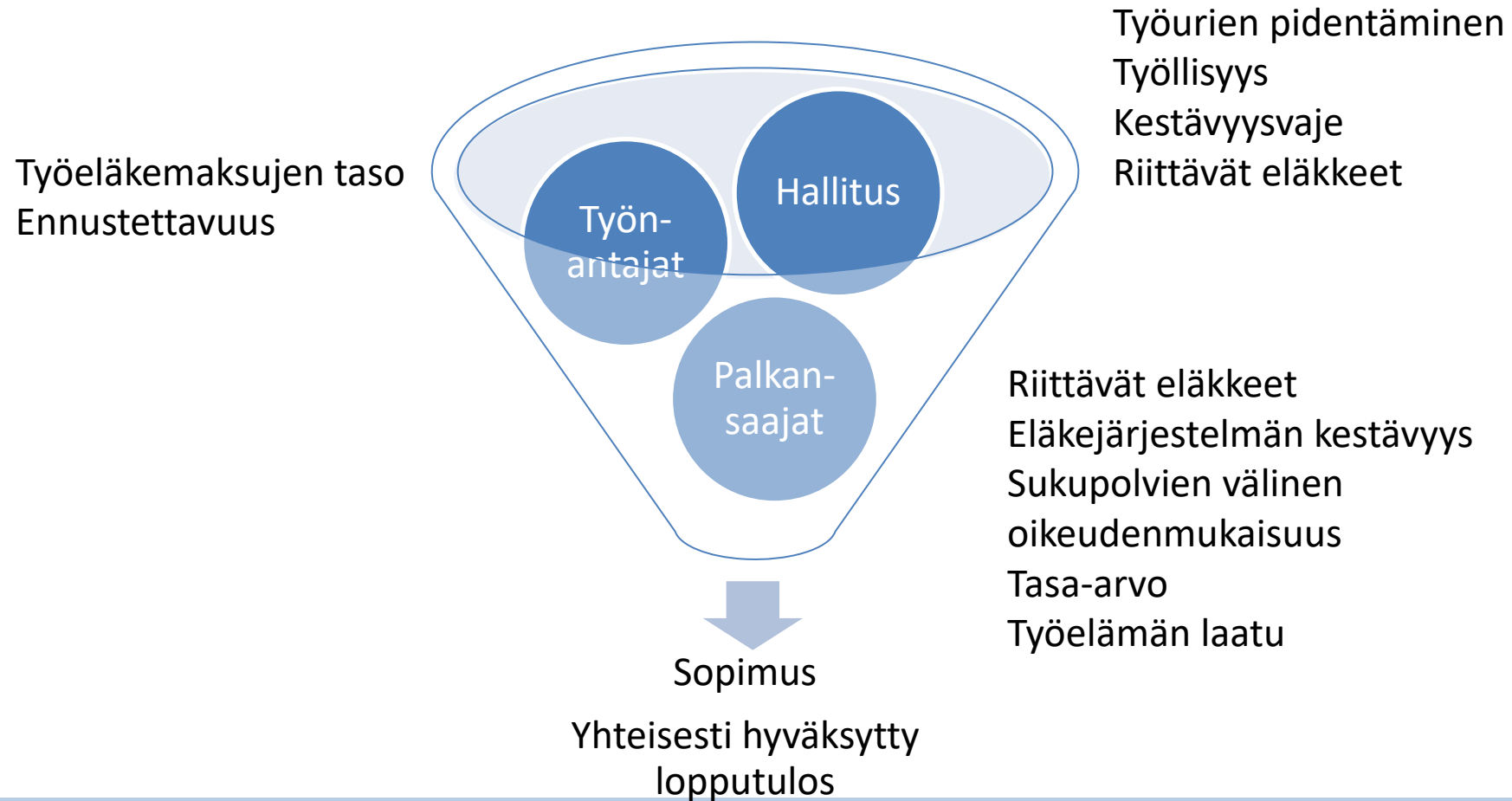
- Etuusperusteinen vs. maksuperusteinen järjestelmä
- Eläketurvan riittävyys
- Eläkelupaus, ketjukirje
- Indeksikysymys
- Omaisuudensuoja
- Väestöennusteen vaikutus
- Työelämän kehittäminen
- Eläkevakuuttamisen järjestämistapa

SAK

AKAVA

STTK

Osapuolten intressejä

SAK

AKAVA

STTK

Kiitos!

SAK

AKAVA

STTK